

THERAPIE BIJ EXTREEM DROGE OGEN

Hans van Vliet, Oculenti, AMC Amsterdam

INTRODUCTIE

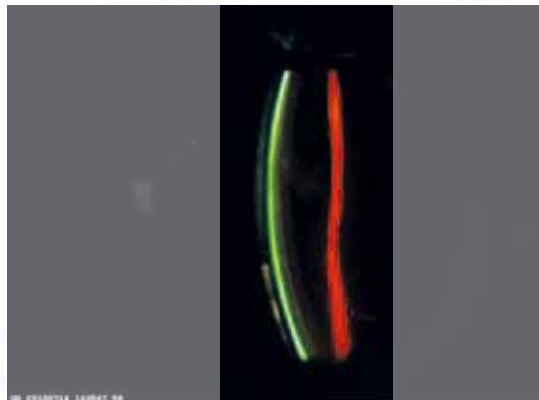
Keratoconjunctivitis sicca komt in 40-60% voor bij patiënten met chronische graft-versus-host-disease (cGVHD) na een allogene stamceltransplantatie¹.

Wanneer patiënten met keratoconjunctivitis sicca verkeerd worden behandeld, kan corneale epitheliopathie verergeren tot persistente epitheliale defecten, steriele corneale ulcers, secundaire infectieuze keratitis en corneale perforatie; leidend tot stromale verlittekening en visusverlies².

Het bandage effect van vloeistof gecreëerd met een scleralens heeft zijn effectiviteit bewezen bij het verzachten van symptomen en herstellen van corneale erosies bij de behandeling van klachten van keratoconjunctivitis sicca veroorzaakt door andere aandoeningen³.

VOORGESCHIEDENIS

Een 52-jarige patiënt met leukemie, wordt ingestuurd voor het aanpassen van scleralenzen. Er is bij hem in 2007 cGVHD vastgesteld na een allogene stamceltransplantatie. De patiënt draagt een kappenbril en klaagt over fotofobie en enorm discomfort van de ogen. Zijn ogen "voelen aan als een zandbak". Er wordt gedurende de dag regelmatig oculotect unidose in de ogen gedruppeld (15-20 capsules per dag) en voor de nacht wordt oculentum simplex zalf gebruikt.

Een optic section op 45° laat een mooie dwarsdoorsnede zien van het, met fluoresceïne gekleurde vloeistofreservoir tussen cornea en achterzijde van de scleralens.

Passing scleralenzen

Sagitta 4,90 BCR 8,80 / S-1,00 Ø 22,0 mm / add S+5,00 V1,0
De rechter en linker scleralens krijgen dezelfde gegevens en leveren een vergelijkbare visus.

1e controle

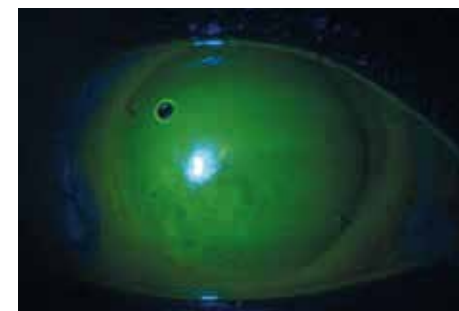
Bij controle blijkt het comfort na ongeveer 1,5 uur dragen van de scleralenzen achteruit te gaan. Het zicht is goed. Bij spleetlamponderzoek worden fors confluerende punctatae ODS gezien (foto1). Er wordt besloten om de sagittahoogte te verhogen naar 5,10 voor beide scleralenzen.

2e controle

Het tweede paar scleralenzen wordt veel beter verdragen. De fotofobie is duidelijk afgenomen en de ogen voelen veel beter aan. Ondanks de voordelen van de scleralenzen worden nog steeds diverse lubricantia gebruikt. De oogarts is inmiddels gestart met cyclosporine oogdruppels, die de productie van de traanklier kunnen verbeteren. De scleralenzen worden nu 2 jaar met veel plezier gedragen waarbij elk half jaar een periodieke controle wordt uitgevoerd.

Foto 1

Het met fluoresceïne gekleurde vloeistofreservoir tussen cornea en achterzijde van de scleralens licht mooi groen op.

SAMENVATTING EN DISCUSSIE

Hoewel de scleralenzen enorm bij hebben gedragen aan het verbeteren van de kwaliteit van leven, zijn bij deze patiënt niet alle klachten verdwenen. De klachten zijn natuurlijk relatief, gezien de rest van zijn gezondheidstoestand. Deze patiënt moet blijven druppelen en blijft ondanks de scleralenzen en verdere therapie een gevoel houden van droge ogen. Mijns inziens is dit niet het gevolg van droogte bij de cornea, maar van de tarsale conjunctiva. Dit bindvlies wordt te weinig "gesmeerd", waarna deze stroef wordt en vervolgens gevoelig door het knippen.

TAKE HOME MESSAGE

Scleralenzen kunnen, mits goed begeleid, klachten van extreem droge ogen verlichten. Bij sommige corneale problematiek voorkomen scleralenzen toename van de pathologie.

LITERATUURLIJST

1. Comparison of chronic graft versus host disease after transplantation of peripheral blood stem cells versus bone marrow in allogeneic recipients: long-term follow-up of randomized trial; Blood. 2002;100:415-19, Flowers M et al.
2. Ancillary therapy and supportive care of chronic graft versus host disease: National institute of health consensus development project on criteria of clinical trials in chronic graft versus host disease; Biol Blood Marrow Transplant. 2006;12:375-96, Couriel D et al.
3. Fluid-ventilated, gas-permeable scleral contact lenses is an effective option for managing severe ocular surface disease and many corneal disorders that would otherwise require penetrating keratoplasty; Eye&Contact lens. 2005;31:130-134, Rosenthal P et al.